

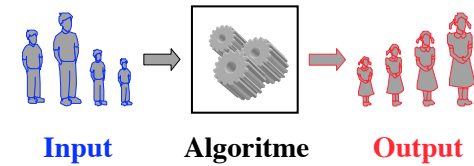
Algoritmedesign med internetanvendelser

ved
Keld Helsgaun

1

Analyse af algoritmer

En **algoritme** er en trinvis metode til
løsning af et problem i endelig tid

2

Algoritmebegrebet

D. E. Knuth (1968)

En **algoritme** er en *endelig, præcis og effektiv procedure* med *output*

- *Endelig*: Algoritmen vil terminere efter et endeligt antal trin
- *Præcis*: Hvert trin skal være defineret i præcise og utvetydige termer
- *Effektiv*: Hvert trin skal kunne udføres i endelig tid
- *Procedure*: Algoritmen består af trin
- *Output*: Algoritmen må producere et resultat

3

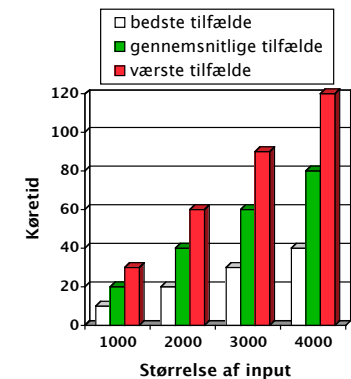
Køretid

De fleste algoritmer omformer input til
output

Køretiden for en algoritme vokser typisk
med størrelsen af input

Gennemsnitlig køretid er ofte vanskelig
at bestemme

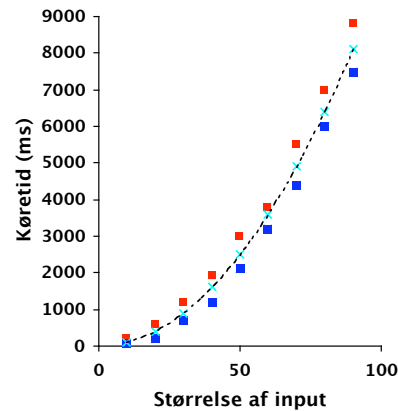
Vi fokuserer på værste tilfælde, da det
(1) er lettere at analysere
(2) ofte er vigtigt (ja måske kritisk)

4

Eksperimentel analyse

- (1) Skriv et program, der implementerer algoritmen
- (2) Kør programmet med input af varierende størrelse
- (3) Brug en metode som `System.currentTimeMillis()` i Java til at måle køretider
- (4) Plot resultaterne

5

Ulemper ved eksperimentel analyse

- Det er nødvendigt at implementere algoritmen, hvilket kan være svært
- Resultaterne behøver ikke at være retningsgivende for input, der ikke er medtaget i eksperimenterne
- Hvis to algoritmer skal sammenlignes, skal det ske med det samme materiel og programmel

6

Teoretisk analyse

Benytter en højniveau-beskrivelse af algoritmen i stedet for en implementering

Karakteriserer køretiden som en funktion af inputstørrelsen

Tager hensyn til **alle mulige** input

Muliggør vurdering af en algoritmes hastighed uafhængigt af materiel og programmel

7

Pseudokode

Eksempel: find det største element i et array

Højniveau-beskrivelse af en algoritme

Mere struktureret end prosa

Mindre detaljeret end programkode

```
Algorithm arrayMax(A, n)  
Input array A of n integers  
Output maximum element of A  
  
currentMax ← A[0]  
for i ← 1 to n - 1 do  
  if A[i] > currentMax then  
    currentMax ← A[i]  
return currentMax
```

8

Pseudokode-detajler

Kontrolstrukturer

if ... then ... [else ...]

while ... do ...

repeat ... until ...

for ... do ...

Indrykning erstatter parenteser

Metodeerklæring

Algorithm *method(arg [, arg...])*

Input ...

Output ...

Metodekald

method(arg [, arg...])

Returnering af værdi

return *expression*

Udtryk

Tildeling

\leftarrow (svaret til = i Java)

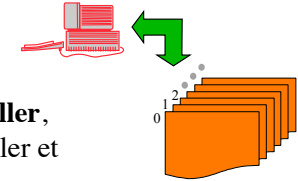
Test for lighed

= (svarer til == i Java)

n^2 Matematisk notation er tilladt

9

Random Access Machine (RAM) model

- En CPU
- En ubegrænset mængde **lagerceller**, som hver kan indeholde et tal eller et tegn

Lagercellerne er nummererede, og en tilgang til en hvilken som helst celle tager en tidsenhed

10

Primitive operationer

De basale operationer foretaget af en algoritme

Kan identificeres i pseudokoden

Stort set uafhængige af programmeringsprog

Antages at tage konstant tid i RAM-modellen

Eksempler:

Evaluering af et udtryk

Tildeling af en værdi til en variabel

Indeksning i et array

Kald af en metode

Returnering fra en metode

11

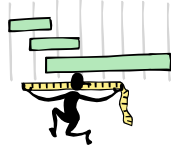
Optælling af primitive operationer

Ud fra pseudokoden kan vi bestemme det maksimale antal primitive operationer, der udføres af en algoritme, som en funktion af inputstørrelsen

Algorithm <i>arrayMax(A, n)</i>	# operationer (max)
<i>currentMax</i> \leftarrow <i>A</i> [0]	2
for <i>i</i> \leftarrow 1 to <i>n</i> - 1 do	1 + <i>n</i>
if <i>A</i> [<i>i</i>] > <i>currentMax</i> then	2(<i>n</i> - 1)
<i>currentMax</i> \leftarrow <i>A</i> [<i>i</i>]	2(<i>n</i> - 1)
{ increment counter <i>i</i> }	2(<i>n</i> - 1)
return <i>currentMax</i>	1
	I alt 7 <i>n</i> - 2

12

Estimering af køretid

Algoritmen *arrayMax* udfører i værste tilfælde $7n - 2$ primitive operationer

Definer

a = Den tid, det tager at udføre den hurtigste primitive operation

b = Den tid, det tager at udføre den langsomste primitive operation
og lad $T(n)$ være den værste tid for *arrayMax*

Da gælder

$$a(7n - 2) \leq T(n) \leq b(7n - 2)$$

Køretiden er altså opadtil og nedadtil begrænset af to lineære funktioner

13

Vækstraten for køretiden

Et skift til en anden maskine

påvirker $T(n)$ med en konstant faktor,
men ændrer ikke på vækstraten for $T(n)$

Lineær vækst af køretiden $T(n)$ er en fundamental egenskab
ved algoritmen *arrayMax*

14

Vækstrater

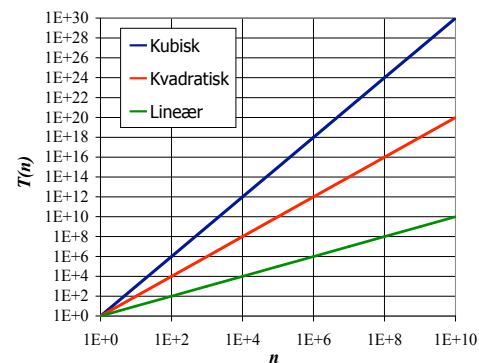
Eksempler på vækstrater:

Lineær $\approx n$

Kvadratisk $\approx n^2$

Kubisk $\approx n^3$

I et log-log diagram svarer
linjens hældningskoefficient
til funktionens vækstrate

15

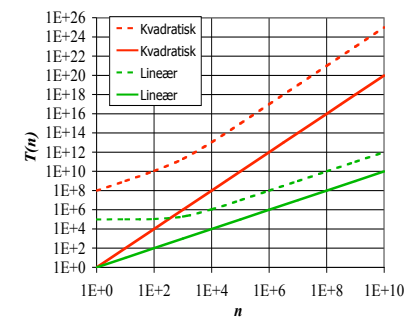
Konstante faktorer

Vækstraten påvirkes ikke af
konstante faktorer og lavere-
ordens termer

Eksempler:

$10^2n + 10^5$ er en lineær funktion

$10^5n^2 + 10^8n$ er en kvadratisk
funktion

16

O-notation (store-O)

Givet funktionerne $f(n)$ og $g(n)$

Vi siger, at $f(n)$ er $O(g(n))$, hvis der findes positive konstanter c og n_0 , således at

$$f(n) \leq cg(n) \text{ for } n \geq n_0$$

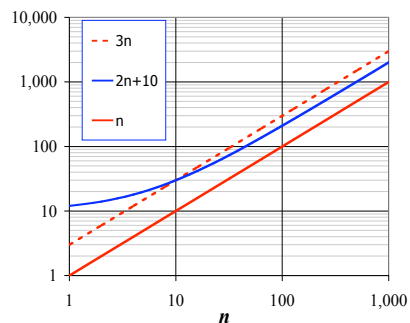
Eksempel: $2n + 10$ er $O(n)$

$$2n + 10 \leq cn$$

$$(c - 2)n \geq 10$$

$$n \geq 10/(c - 2)$$

Vælg $c = 3$ og $n_0 = 10$

17

Eksempel

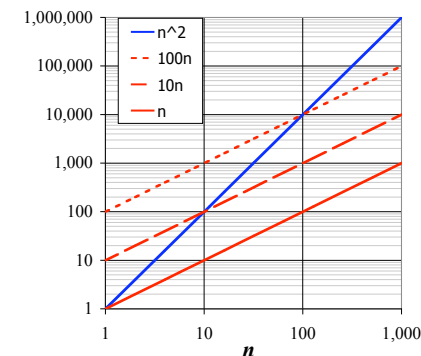
Eksempel:

Funktion n^2 er ikke $O(n)$

$$n^2 \leq cn$$

$$n \leq c$$

Denne ulighed kan ikke tilfredsstilles, da c skal være en konstant

18

Flere eksempler

$7n-2$ er $O(n)$

Bestem $c > 0$ og $n_0 \geq 1$, så $7n-2 \leq cn$ for $n \geq n_0$

Det gælder for $c = 7$ og $n_0 = 1$

$3n^3 + 20n^2 + 5$ er $O(n^3)$

Bestem $c > 0$ og $n_0 \geq 1$, så $3n^3 + 20n^2 + 5 \leq cn^3$ for $n \geq n_0$

Det gælder for $c = 4$ og $n_0 = 21$

$3 \log n + \log \log n$ er $O(\log n)$

Bestem $c > 0$ og $n_0 \geq 1$, så $3 \log n + \log \log n \leq c \log n$ for $n \geq n_0$

Det gælder for $c = 4$ og $n_0 = 2$

19

O og vækstrater

O -notationen giver en øvre grænse for vækstraten for en funktion

Udsagnet " $f(n)$ er $O(g(n))$ " betyder, at vækstraten for $f(n)$ ikke er større end vækstraten for $g(n)$

	$f(n)$ er $O(g(n))$	$g(n)$ er $O(f(n))$
$g(n)$ vokser hurtigst	Ja	Nej
$f(n)$ vokser hurtigst	Nej	Ja
Samme vækstrate	Ja	Ja

20

Regler

Hvis $f(n)$ er et polynomium af orden d , så gælder, at $f(n)$ er $O(n^d)$.

Fjern lavere-ordens led
Fjern konstante faktorer

Benyt så lille orden som muligt:

Sig “ $2n$ er $O(n)$ ” i stedet for “ $2n$ er $O(n^2)$ ”

Benyt så simpelt et udtryk som muligt:

Sig “ $3n + 5$ er $O(n)$ ” i stedet for “ $3n + 5$ er $O(3n)$ ”

Sig “ $75 + 25$ er $O(1)$ ” i stedet for “ $75 + 25$ er $O(100)$ ”

21

Asymptotisk algoritmeanalyse

Asymptotisk analyse af en algoritme udtrykker køretiden i O -notation

- (1) Find det værste tilfælde og bestem antallet af primitive operationer som en funktion af inputstørrelsen
- (2) Udtryk denne funktion ved O -notation

Eksempel: Vi afgør, at algoritmen *arrayMax* højst udfører $7n - 2$ primitive operationer. Vi siger, at algoritmen *arrayMax* “udføres i $O(n)$ tid”

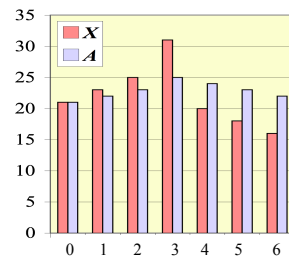
Eftersom konstante faktorer og lavere-ordens led udelades, kan vi se bort fra dem, når vi tæller antallet af primitive operationer

22

Eksempel på asymptotisk analyse Beregning af løbende gennemsnit

Det i 'te løbende gennemsnit, $A[i]$, af et array X er gennemsnittet af de første $(i + 1)$ elementer i X :

$$A[i] = (X[0] + X[1] + \dots + X[i]) / (i + 1)$$

23

Løbende gennemsnit (i kvadratisk tid)

Algorithm *prefixAverages1(X, n)*

Input array X of n integers	
Output array A of prefix averages of X	#operationer
$A \leftarrow$ new array of n integers	n
for $i \leftarrow 0$ to $n - 1$ do	n
$s \leftarrow X[0]$	n
for $j \leftarrow 1$ to i do	$1 + 2 + \dots + (n - 1)$
$s \leftarrow s + X[j]$	$1 + 2 + \dots + (n - 1)$
$A[i] \leftarrow s / (i + 1)$	n
return A	1

Summen af de første n heltal er $n(n + 1) / 2$

Køretiden er derfor $O(n^2)$

24

Løbende gennemsnit (i lineær tid)

Nedenstående algoritme bestemmer løbende gennemsnit i lineær tid ved at vedligeholde en løbende sum.

Algorithm *prefixAverages2(X, n)*

Input array X of n integers	
Output array A of prefix averages of X	#operationer
$A \leftarrow$ new array of n integers	n
$sum \leftarrow 0$	1
for $i \leftarrow 0$ to $n - 1$ do	n
$sum \leftarrow sum + X[i]$	n
$A[i] \leftarrow sum / (i + 1)$	n
return A	1

25

Slægtninge til store-O

Store-Omega

$f(n)$ er $\Omega(g(n))$, hvis der findes en konstant $c > 0$ og en heltalskonstant $n_0 \geq 1$, således at $f(n) \geq cg(n)$ for $n \geq n_0$

Store-Theta

$f(n)$ er $\Theta(g(n))$, hvis der findes konstanter $c' > 0$ og $c'' > 0$, samt en heltalskonstant $n_0 \geq 1$, således at $c'g(n) \leq f(n) \leq c''g(n)$ for $n \geq n_0$

Lille-o

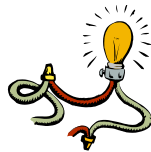
$f(n)$ er $o(g(n))$, hvis der for enhver konstant $c > 0$ findes en heltalskonstant $n_0 \geq 0$, således at $f(n) \leq cg(n)$ for $n \geq n_0$

Lille-omega

$f(n)$ er $\omega(g(n))$, hvis der for enhver konstant $c > 0$ findes en heltalskonstant $n_0 \geq 0$, således at $f(n) \geq cg(n)$ for $n \geq n_0$

26

Intuitiv beskrivelse af asymptotisk notation

Store-O

$f(n)$ er $O(g(n))$, hvis $f(n)$ er asymptotisk **mindre end eller lig med** $g(n)$

Store-Omega

$f(n)$ er $\Omega(g(n))$, hvis $f(n)$ er asymptotisk **større end eller lig med** $g(n)$

Store-Theta

$f(n)$ er $\Theta(g(n))$, hvis $f(n)$ er asymptotisk **lig med** $g(n)$

Lille-o

$f(n)$ er $o(g(n))$, hvis $f(n)$ er asymptotisk **skarpt mindre end** $g(n)$

Lille-omega

$f(n)$ er $\omega(g(n))$, hvis $f(n)$ er asymptotisk **skarpt større end** $g(n)$

27

Intuitiv beskrivelse af asymptotisk notation

For en funktion f er $o(f)$, $O(f)$, $\Theta(f)$, $\Omega(f)$ og $\omega(f)$ mængder af funktioner karakteriseret på følgende måde:

$o(f)$: vokser langsommere end f
 $O(f)$: vokser højst så hurtigt som f
 $\Theta(f)$: vokser som f
 $\Omega(f)$: vokser mindst så hurtigt som f
 $\omega(f)$: vokser hurtigere end f

28

Citat

“People who analyze algorithms have double happiness. First of all they experience the sheer beauty of elegant mathematical patterns that surround elegant computational procedures. Then they receive a practical payoff when their theories make it possible to get other jobs done more quickly and more economically.”

Donald E. Knuth